

IDP 4 - Mens & maatschappij m&m - Analysedocument

In dit document vind je de opgaven en antwoorden op de proef, gekoppeld aan de leerplandoelen. Deze proef werd voor de eerste keer grootschalig afgenomen in 2021. In dit analysedocument worden per opgave de Vlaamse resultaten voorgesteld van die eerste afname.

In 2025 is deze proef opgenomen in het kwaliteitsplatform. In het interactieve analyserapport worden de resultaten van je school vergeleken met de resultaten van de afname van 2025.

Maatschappij

1. Generiek doel: OWsa7

Onze samenleving verzorgt allerlei diensten waarvan we gebruik kunnen maken.

Van welke dienst maken deze mensen gebruik?

 De oma van Noa woont in een verzorgingstehuis.	 Bart en Rohan maaien het gras in het park.	 Rami ziet een verkeersongeval gebeuren en belt om hulp.
1	2	3

A. politie	B. onderwijs	C. groendienst	D. bejaardenzorg
 Rami ziet een verkeersongeval gebeuren en belt om hulp.		 Bart en Rohan maaien het gras in het park.	 De oma van Noa woont in een verzorgingstehuis.

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		89	
Fout		11	
Geen antwoord		0	

2. **Generiek doel: OWsa1**

Mensen hebben soms gewoonten die kenmerkend zijn voor een land.

Welke gewoonte komt ook in België veel voor, welke niet?

Zet de letters in de juiste kolom.

- A. Koeien en apen behandelen als heilige dieren (zoals in India).
- B. Nooit 'neen' zeggen tegen vreemden (zoals in Japan)
- C. Thee drinken in de namiddag (zoals in Engeland)

Doen veel mensen in België niet	Doen veel mensen in België ook
A en B	C

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		51	
Fout		49	
Geen antwoord		0	

3. **Generiek doel: OWsa3**

In verschillende winkels in België, zoals in de wereldwinkels, kan je fair trade-producten kopen. Dat zijn producten waarvoor je een eerlijke prijs betaalt. Zoals bijvoorbeeld deze chocolade.

Wat wordt bedoeld met een eerlijke prijs voor deze reep chocolade?

	%	% VI.	% Ref.groep
A. Alle mensen die mee de chocolade maken, worden correct betaald voor hun werk.		51	
B. Je mag zelf kiezen hoeveel je voor deze reep wilt betalen.		5	
C. Je overlegt met de winkelier hoeveel je ervoor zal betalen.		13	
D. Voor deze reep chocolade betaal je steeds de laagst mogelijke prijs.		31	
Geen antwoord		0	

4. **Generiek doel: OWsa8**

In onze samenleving zijn er regels waar je je aan moet houden. Sommige regels zijn zo belangrijk dat ze een wet zijn geworden.

Zet de letters in de juiste kolom.

- A. Je mag als kind in ons land niet gaan werken
- B. Je mag je afvalzak niet langs de straat weggoien.
- C. Je moet in de rij gaan staan bij het belsignaal.

regels	wetten
C	A en B

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		35	
Fout		65	
Geen antwoord		0	

5. **Generiek doel: OWsa5**

‘Samen staan we sterk!’

Dit is een uitspraak die gaat over solidariteit.

Juist of fout?

Als je solidair bent, doe je iets voor anderen. **Juist** / fout (87% juist)

Als je solidair bent, heb je zelf veel geld nodig. Juist / **fout** (84% juist)

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		82	
Fout		18	
Geen antwoord		0	

6. **Generiek doel: OWsa6**

Mensen blijven niet altijd in hun eigen land wonen.

Sommige mensen verhuizen van hun land naar een ander land. Dat noemen we migreren.

Juist of fout?

Mensen migreren enkel als ze vluchten voor oorlog en niet om andere redenen. Juist / **fout** (60% juist)

Mensen migreren enkel naar Europa en niet naar andere werelddelen. Juist / **fout** (78% juist)

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		48	
Fout		52	
Geen antwoord		0	

7.

Generiek doel: OWsa2 en OWsa8

Kinderarbeid is verboden. Toch komt kinderarbeid nog voor op de wereld.

Is dit kinderarbeid of niet? Ja of nee?

Een kind plukt kersen voor zijn oma en krijgt daarvoor geld. ja / nee (79% juist)

Een kind werkt in een fabriek en gaat daardoor niet naar school. ja / nee (73% juist)

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		69	
Fout		31	
Geen antwoord		0	

8.

Generiek doel: OWsa2

Kunnen deze taken door mannen én vrouwen gedaan worden? Ja of nee?

A. Baas zijn van een groot computerbedrijf ja / nee (84% juist)

B. Baby's verzorgen in het ziekenhuis ja / nee (77% juist)

C. Een vliegtuig proper maken ja / nee (77% juist)

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		59	
Fout		41	
Geen antwoord		0	

9.

Generiek doel: OWsa7

De oma van Hanne kan niet meer alleen voor zichzelf zorgen.

Duid aan welke vorm van zorg voor haar geschikt is. Ja of nee?

De postbode doet een babbeltje wanneer hij de post brengt. Ja / Nee (76% juist)

Er komt een verpleegster haar elke dag wassen. Ja / Nee (69% juist)

Ze kan naar een woonzorgcentrum voor bejaarden gaan. Ja / Nee (87% juist)

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		54	
Fout		46	
Geen antwoord		0	

10.

Generiek doel: OWsa9

Om een gebied goed te kunnen besturen zijn verschillende mensen nodig.

Wie behoort tot het bestuur van een gemeente?

	%	% VI.	% Ref.groep
A. directeur		13	
B. eerste minister		40	
C. gouverneur		26	
D. schepen		20	
Geen antwoord		1	

11.

Generiek doel: OWsa2

Alle beroepen kunnen door mannen en vrouwen uitgeoefend worden. Maar niet in alle beroepen werken evenveel vrouwen als mannen.

Duid aan in welke van volgende beroepen vooral mannen of vrouwen werken.

Mensen die baby's en peuters opvangen zijn vooral mannen / vrouwen (96% juist)

Mensen die poetsen zijn vooral mannen / vrouwen (96% juist)

Mensen die vuilnis ophalen zijn vooral mannen / vrouwen (96% juist)

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		92	
Fout		8	
Geen antwoord		0	

12.

Generiek doel: IVds5

De jas van Thomas is te klein. Hij gaat naar de kringwinkel voor een andere jas. Juist of fout?

Thomas betaalt in de kringwinkel minder dan in een kledingwinkel. juist/fout (77% juist)

Thomas draagt zo bij tot een betere wereld. juist/fout (57% juist)

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		45	
Fout		55	
Geen antwoord		0	

13.

Generiek doel: OWsa7

Deze mensen zijn vrijwilliger bij het Rode Kruis.

Welke taak wordt niet door het Rode Kruis gedaan?

	%	% VI.	% Ref.groep
A. Bloed inzamelen		9	
B. Eerste hulp bij ongevallen bieden		8	
C. Het christelijk geloof verspreiden		68	
D. Vluchtelingen opvangen		15	
Geen antwoord		0	

14. **Generiek doel: OWsa3**

Veel kinderen willen graag een moppenboek.

Vul onderstaande zinnen aan met één van de volgende werkwoorden.

Kopen	Lenen	Verkopen
-------	-------	----------

Op de rommelmarkt kan je zelf jouw oude moppenboeken ...	verkopen
In de boekenwinkel kan je een moppenboek ...	kopen
In de bibliotheek kan je een moppenboek ...	lenen

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		90	
Fout		10	
Geen antwoord		0	

15. **Generiek doel: OWsa7 en SEgb3**

Op de luchthaven houdt men rekening met mensen met beperkingen.

Zet de foto's op de juiste plaats.

A

B

C

D

Deze liftknop is bedoeld voor mensen in een rolstoel.

Deze stoelen hou je vrij, ze zijn enkel bedoeld voor mensen met een beperking.

Hier kan je een rolstoel vinden voor iemand die niet goed te been is.

Deze toiletten zijn enkel voor mensen met een beperking.

Juiste antwoord: A3 – B1 – C4 – D2

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		93	
Fout		7	
Geen antwoord		0	

16.

Generiek doel: OWsa8

Je bent leerling van het vierde leerjaar in je school.

Daar mag je allerlei dingen doen. Dat zijn de ‘magjes’!

Maar daar moet je ook allerlei dingen doen. Dat zijn de ‘moetjes’!

Vul de zin aan met het best passende woord: Moetjes zijn ...

	%	% Vl.	% Ref.groep
A. beloningen		6	
B. plichten		72	
C. rechten		13	
D. straffen		8	
Geen antwoord		1	

17.

Generiek doel: OWsa1

Er zijn veel verenigingen in ons land. Die hebben elk hun eigen doelen.

Is dit een doel van een kinderkoor op school? Ja of nee?

kinderen samenbrengen ja / nee (83% juist)

winst maken ja / nee (75% juist)

kinderen iets bijleren ja / nee (87% juist)

	%	% Vl.	% Ref.groep
Correct		65	
Fout		35	
Geen antwoord		0	

18.

Generiek doel: OWsa3 en MEmw3

Wat is de bedoeling van reclame?

	%	% Vl.	% Ref.groep
A. De mensen aanzetten om een product te kopen.		81	
B. De mensen reclamebladen laten lezen.		7	
C. De straten meer kleur geven door reclameborden te hangen.		2	
D. De televisieavond aangenamer maken.		9	
Geen antwoord		1	

Mens

19. **Generiek doel: SErv5**

Er zijn kinderen die het schoolgerief van anderen wegstoppen.

Er zijn kinderen die anderen met een vreemde taal uitlachen.

Er zijn kinderen die over anderen altijd lelijke dingen zeggen.

Er zijn kinderen die van anderen altijd iets afpakken.

Welke zin past bij al deze voorbeelden?

	%	% VI.	% Ref.groep
A. Dat is gedrag van jongere leerlingen.		10	
B. Dat is gedrag van oudere leerlingen.		6	
C. Dat zijn vormen van pesten.		74	
D. Dat zijn vormen van racisme.		9	
Geen antwoord		1	

20. **Generiek doel: SErv4**

Je werkt samen met enkele klasgenoten aan een opdracht.

Welk gedrag is ongepast?

	%	% VI.	% Ref.groep
A. Je geeft je eigen mening		16	
B. Je leidt de groep		31	
C. Je luistert niet naar kritiek		42	
D. Je vraagt hulp aan de leraar		10	
Geen antwoord		1	

21. **Generiek doel: SErv5**

Je krijgt ruzie tijdens het spelen van een gezelschapsspel, want je vriend heeft de spelregels overtreden.

Welk gedrag is gepast?

	%	% VI.	% Ref.groep
A. Je loopt boos weg.		9	
B. Je ruimt het spel op om erger te voorkomen.		6	
C. Jullie beslissen om geen vrienden meer te zijn.		4	
D. Jullie lezen nog eens samen de spelregels.		81	
Geen antwoord		0	

22. **Generiek doel: IKds3**

Je beste vriendin wordt gepest.

Wat doe je?

	%	% VI.	% Ref.groep
A. Ik begin te vechten met de pesters.		5	
B. Ik ga samen met haar naar de leraar.		91	
C. Ik schrijf het in mijn dagboek.		1	
D. Ik vertel het aan mijn grote zus.		2	
Geen antwoord		1	

23. **Generiek doel: IKwn2**

Je bent lid van de jeugdbeweging. Daar heb je verschillende regels.

Eén van deze regels is niet belangrijk om goed met elkaar te kunnen samenleven. Welke?

	%	% VI.	% Ref.groep
A. eerlijk zijn		8	
B. elkaar helpen		13	
C. meevoelen met de anderen		4	
D. stoer zijn		74	
Geen antwoord		1	

24. **Generiek doel: SEgb1**

Mensen maken momenten van geluk en van verdriet mee. Je kan daar op verschillende manieren op reageren. Wat doe je bij gelukkige momenten? Wat bij verdriet? En wat kan bij beide?

Zet in de juiste kolom.

een bezoek brengen	een kaartje schrijven	troosten	lachen
--------------------	-----------------------	----------	--------

enkel bij geluk	enkel bij verdriet	bij geluk en bij verdriet
lachen	troosten	een bezoek brengen een kaartje schrijven

	%	% VI.	% Ref.groep
Correct		44	
Fout		56	
Geen antwoord		0	

